

ARTUR I ZABRANJENI GRAD

LIK BESON

Preveo
Goran Kostrović

 Laguna 

Naslov originala

Luc Besson

ARTHUR ET LA CITÉ INTERDITE

Copyright © 2003 Intervista

All rights reserved

Translation Copyright © 2006 za srpsko izdanje, LAGUNA

Published by arrangement with
Literary Agency Agence de l'Est

ARTUR
I
ZABRANJENI GRAD

PRVO POGLAVLJE

Sunce se postepeno spušta ka horizontu ne bi li nas malo oslobodilo svoje vreline. Veoma dobro zna da niko ne bi mogao duže od jednog dana da izdrži njegov žarki sjaj.

Pas Alfred otvara jedno oko. Po povetarcu je zaključio da je temperatura najzad podnošljiva. Istežući noge, lagano se pridiže i napusti svoje senovito mesto u potrazi za svežom travom kako bi obeležio svoju teritoriju. Pravi se da je izabrao ugao kuće, premda je on već odavno od njega požuteo.

Sa visokog dimnjaka mladi kobac posmatra okolinu. Ne bi se reklo da oseća strah od vrućine ili bilo kog drugog stvora. Čak ni od psa kojeg posmatra kako sanjivo, otežalim korakom prelazi preko bašte.

Grabljivica ga prati svojim prodornim pogledom. Ali, samo nekoliko trenutaka. Taman koliko joj je bilo potrebno da shvati da je to prevelik plen. Nehajno okreće glavu na drugu stranu u potrazi za novom žrtvom. I kuća je čitavog dana trpela nalete leta tako da sad sa svih strana pucketaju drvena vrata i crepovi – reska, suva pucketanja u pravilnim razmacima, poput muzičkih nota koje je utisnulo sunce.

Svima je danas dodijalo to sunce i red je da ode na počinak.

Uostalom, kao da ga kobac klikćući opominje. Klikće glasno i tako prodorno da se baka probudila.

Usnula je na kauču u dnevnoj sobi. Treba napomenuti da je pored svežine prostorije i hipnotišućeg kucanja velikog sata skoro nemoguće odoleti laganom dremuckanju.

Dodajte tome i dva zrikavca što razgovaraju pa će dremka potrajati do večeri.

No, kobac je baku skoro trgao iz sna.

Upetljala se u prekrivač koji služi kao ukras za ivice kauča.

Verovatno ga je vukla u snu da bi se njime pokrila.

Ona polako dolazi k sebi i vraća prekrivač gde je i bio, ne želeći da ostavi bilo kakav trag svog neplaniranog odmora. Kao da je u takvim okolnostima usnuti znak nesavesnosti.

Uostalom, upravo misli o tim okolnostima. O Arturu, njenom jedinom i obožavanom unuku. Unuku koji je nestao, baš kao što je i njen muž nestao pre četiri godine. Baš kao i njen suprug, nestao je u bašti. Baš kao i suprug – tražeći blago.

Uzalud je pretražila baštu uzduž i popreko, prevrнула celu kuću naopačke, dozivala ga po obližnjim brdima, ali nikakav trag svog malog Artura nije pronašla.

Vidi samo jedno rešenje: vanzemaljce. Povelike zelene spodobе, koje su došle letećim tanjirom i otele joj unuka.

Čini joj se da je otmica sasvim izvesna. Kako ne želeći tog predivnog čovečuljka kojeg biste po vasceli dan držali u naručju!

Mala plava i čupava glavica sa dva okca, dva večito začuđenа lešnika. Njegov bebeći glasić, nežan i krhak poput mehura sapunice. Artur je, nema sumnje, najlepše blago, a baka je potpuno skrhanа bolom.

Jedva uspeva da zadrži suze koje su joj navrle.

Stid se povlači pred tako dubokom tugom.

Nekoliko trenutaka kroz prozor posmatra nebo. Nema traga vanzemalcima.

Duboko uzdiše i kao da se postepeno miri sa sudbinom.

Posmatra svoju nemu kuću, nemoćnu da joj da neki odgovor.

„Kako sam mogla da se uspavam?“, zapita se trljajući oči.

No, toj ptici grabljivici nije bio jedini cilj da probudi baku, pa nastavi da klikće.

Baka osluškuje. Spremna je u svemu da vidi prst sudbine, novu nadu.

Mora biti da je kobac svojim izoštenim sluhom i prodornim pogledom nešto čuo i video. Životinja se oglašava kao da želi nekoga da upozori. Čuo je i video nešto i pre nego se pojavilo na horizontu.

To nešto je automobil. Prati ga oblak prašine, svetlucav od poigravanja sunca. Još ne čujemo njegov zvuk. Kobac, i dalje na dimnjaku, promatra automobil kao da je opremljen radarom.

Baka se lagano pridiže na divanu.

Bespotrebno se sva pretvorila u uvo jer ih još ne čuje. Ili jedva da čuje nešto. Možda brujanje u daljini?

Kobac ispušta dva kratka krika – možda broji putnike u kolima.

Tandrakav i hrapav zvuk motora čuje se jasnije uprkos vetriću koji pokušava da ga ponese sa sobom. U tom trenutku kobac odluči da ode, što nije dobar znak. On čuje i vidi pre drugih. Da nije predosetio nesreću koja se neumoljivo primiće kući?

Vozilo na tren nestaje iza jedne uzvišice nedovoljno visoke da bi je prozvali brežuljkom, ali opet dovoljno velike da bi mogla biti izbočina.

Baka se malo nakašlja ne bi li pročistila grlo i odagnala tišinu koja je besomučno pritiska. Brujanje, koje za trenutak začu, kao da ponovo nestade.

Ona lagano okrenu glavu, što podseti na okretanje antene u potrazi za boljim signalom.

Pošto je prošlo uzvišenje, vozilo se ponovo pojavi pokazujući rešetku hladnjaka i stare hromirane delove.

Zvuk motora ubrzo osvoji imanje od čega počeo da odzvanja užasno pucketanje drveća.

Istog trenu baka skoči na noge. Nema više sumnje, kobac joj je zaista poslao signal. Uređuje se, namešta haljinu, vraća pokrivač na mesto i panično traži papuče. Vozilo je toliko bučno, čini se da je u dnevnoj sobi, a šljunak sa staze u dvorištu zveči i stvara efekat nekakve letilice koja je sletela ispred kuće.

Našavši samo jednu papuču, baka odustade od traženja i uputi se ka vratima hodom starog gusara koji ima drvenu nogu.

Motor utihnu i svima laknu. Vrata automobila oglasiše se poput stare lasice i dve cipele od iznošene kože ostaviše trag u šljunku.

Ovo ne sluti na dobro, kobac je pametno postupio što je otišao.

Baka stiže do ulaznih vrata, ali muku muči sa ključem.

„Ma što li sam kog đavola zaključavala vrata?“, zapita se gundajući pognute glave, ne primetivši dve siluete koje sunce ocrtava iza vrata.

Ključ malo škripi, ali se najzad okrenu i oslobodi vrata.

Baka je toliko iznenađena onim što vidi da ne može da ne vrisne – sasvim sigurno od užasa – mada par, koji se osmehuje dok stoji na pragu, nema ničeg zastrašujućeg.

Osim lošeg ukusa. Gospođa u haljini na cvetiće, sva u fuksijama, gospodin u kariranom sakou, sav u zelenim prelivima.

Nije prijatno videti takav neukus, ali nije ni za vrištanje.

Baka suspreže svoj vrisak pokušavajući da ga pretoči u usklik dobrodošlice.

„Iznenadence!“, pevuši par u savršeno skladnom duetu.

Baka malo raširi ruke čineći sve što je u njenoj moći da složi osmeh koji bi izgledao prirodno. Usta govore „dobar dan“ a oči „upomoć“.

„Stvarno ste me iznenadili!“, obrati se na kraju baka Arturovim roditeljima, koji pred njom stoje kao da su izašli iz najgore noćne more.

Ona se sve vreme osmehuje preprečivši vrata poput golmana.

Pošto se ne pomera, ništa ne govori i samo se blesavo osmehuje, otac, na kraju krajeva, postavi pitanje kojeg se najviše pribojavala.

„Je l' tu Artur?“, pita je veselo, ni trenutka ne sumnjajući da bi odgovor mogao biti odričan.

Baka se još više osmehuje nadajući se da će tako uspeti da sugeriše potvrđan odgovor a da ne mora da laže. Otac, nedovoljno pametan da bi shvatio tu suptilnu nijansu, i dalje očekuje odgovor.

Udahnuvši duboko, ona uzvratila pitanjem:

„...Jeste li dobro putovali?“

To baš i nije odgovor koji je očekivao, ali budući da je dobar poznavalac puteva, zet joj spremno odgovara:

„Skratili smo preko zapada!“, objašnjava. „Putevi su uži, ali prema mojim proračunima put je bio kraći za četrdeset i tri kilometra. Tako smo, ako se uzme da je cena benzina...“

„Tako smo tokom dva sata vožnje dobili po jednu krivinu na svake tri sekunde!“, žali se majka. „Putovanje je bilo očajno i bogu hvala što Artur nije morao da pretrpi takvo mučenje!“, zaključila ona pre no što dodade:

„Nego, gde je on?“

„Ko to?“, pita baka kao da joj se pričinjavaju glasovi.

„...Artur, moj sin“, pomalo zabrinuto joj odgovara kćerka, ali ne zbog sina već zbog majčinog duševnog stanja. Verovatno ju je vrućina ošamutila.

„Ah, on!... Baš će se obradovati kad vas vidi!“, kaže baka ne dajući pravi odgovor.

Roditelji se zgledaju pitajući se da nije starica potpuno ogluvela.

„Gde je Artur?“, pita otac razlažući slogove kao da se obraća nekom tibetanskom brđaninu.

Baka se još više osmehuje, potvrdno klimajući glavom.

Taj odgovor nije dovoljan i baka, napokon, mora nešto da odgovori.

„On je... s kućetom“, izusti. Na ivici je laži, ali izgleda da je odgovor zadovoljio roditelje koji se raznežiše.

Baš tog trenutka Alfred se pojavi i mašući repom smesta uništi savršeni alibi.

Baka vidi svoj odraz u očima Arturovih roditelja i osmeh koji joj se kruni poput stare slike.

„Gde je Artur?“, pita majka, ovog puta odlučnijim glasom.

Baka bi rado udavila Alfreda zato što joj je uništio trud, ali se zadovoljila da ga samo prostreli pogledom.

Alfredov rep polako usporava. Zna da je verovatno napravio neku glupost i odmah priznaje krivicu.

„Igrate se žmurke, je li?“, pita baka Alfreda koji se pravi da razume.

„Njih dvojica obožavaju da se igraju žmurke!“, objašnjava im baka. „Mogli bi danima da se igraju te igre! Artur se sakrije i...“

„I onda pas broji?“, uzvraća otac koji se već pita da nije postao žrtva neke zafrkancije.

„Upravo tako! Alfred broji do sto i onda traži Artura!“

Nije baš uputno izgovarati takve besmislice i još s takvim ubeđenjem.

Roditelji se ponovo pogledaše, ozbiljno zabrinuti za baku. Zrela je za starački dom.

„Ovaj... Imate li neku predstavu o mestu gde se Artur krije?“, učtivo pita otac kako je ne bi dodatno uznemirio.

Baka energično klima glavom u znak jednog velikog i jasnog da.

„...U bašti!“

Nikad je jedna laž ne bi odvela bliže istini od ove koju je upravo izrekla.

DRUGO POGLAVLJE

U najudaljenijem delu bašte, kroz dugačke vlati ogromne trave, preko mravljeg hodnika koji se spušta u utrobu zemlje, tamo gde počinje korenje drveća, nalazi se podnožje starog zida koji je podigla čovečija ruka.

Na tom od vremena načetom zidu postoji uska pukotina koja vijuga kroz kamenje. Međutim, ako imate jedva dva milimetra, to nije mala pukotina već zadivljujući ponor niz koji se spuštaju naša tri junaka.

Selenija, naravno, prednjači. Princeza nije ništa izgubila od svoje krepkosti i izgleda da je potpuno posvećena zadatku.

Ona se tim putićem spušta kao da šeta Jelisejskim poljima, nimalo ne hajući za ambis koji je svuda okolo. Artur je uvek iza nje, ali nikad predaleko. I dalje je fasciniran onim što mu se dešava. On, koji je donedavno bio iskompleksiran što je visok samo metar i trideset, sad je ponosan na svoja dva milimetra. Zahvaljuje nebesima što mu podariše ovu avanturu koja ga je već toliko oplemenila i ojačala – od glave do pete.

Duboko udiše kao da želi da uživa punim plućima. Ili, možda, da bi mu grudni koš izgledao veći, što rade neke